

שלשה טעמים נכונים חדר שהרי מלינו שהחמירו בענין אכילת  
 בשר עוף בחלב יותר מבאיסור דם ושאר כל איסורין שבחמורה  
 והיינו איסור העלאת על השלחן דתנן ריש פרק כל הבשר שגזרו  
 בית הלל שלא להעלות אפילו בשר עוף עם הגבינה על השלחן  
 שהוא אוכל עליו מפני שיש לחוש שמא יבא לאכלס יחד משא"כ  
 באיסור דם ושאר כל האיסורין שבחמורה שלא אסרו בהן העלאת  
 שהרי לא אסרו לישראל לאכול על השלחן שאוכל הכסן עליו תרומה  
 וקדשים אי נמי שאוכל הע"א עליו דם נבילות וטריפות ויין נכסך  
 אע"פ שהוא מכירו והם תאמר היא גופא טעמא מאי אך גזרו  
 העלאת אטו אכילה הלא האכילה עלמה של בשר עוף בחלב אינה  
 אכורה אלא משום גזירה שגזרו רבנן אטו אכילת בשר בחלב שאסור  
 מן התורה וא"כ היא גזירה לגזירה ואין גזרין גזירה לגזירה אפילו  
 בדאורייתא כדאיתא בכמה דוכתי בגמרא ומכאן קושא זו דקדק  
 רב יוחנן בריה של רביה רבא דהבשר שבשר עוף בחלב אסור מן התורה  
 יש לומר דטעמא רבה איכא במילתא והוא דמשום דלא בדיילי אינשי  
 מיניה שכל אחד היתר בפני עצמו הוא החמירו בו יותר מבשאר  
 איסורין. ועוד נ"ל טעם אחר יותר טוב מזה דכשם שאסרו לאכול  
 בשר עוף בחלב אע"פ שטעם אינו רומה כלל לבהמה בשום דבר  
 וליכא למיחש כל כך דאמי לאחלופי בבשר בהמה ואפ"ה אסרו ולא  
 הספיק להם שאסרו לאכול בשר חיה בחלב משום גזירה דאמי  
 לאחלופי בבשר בהמה ואין ספק שהוא מטעם כיון שאין משמעות  
 הכתוב אלא גדי בחלב אטו ממש ויש מקום ללדוקים לרדות בו  
 לפיכך עשו חכמים ז"ל הרחקה יתירה אף שהיא מופלגת מאד כדי  
 להציא מלבן של הלדוקים דכן מלינו בכל המקומות שעשו לבעול  
 דעת הלדוקים אז עשו הרחקות יתירות עד קלה האחרון כמו  
 שמינו גבי מעשה פרה אדומה במשנה פ"ג דמסכת פרה ומייתי  
 לה בפרק חומר בקדש שהלדוקים היו אומרים שאין מעשה הפרה  
 כשר אלא בזעורבי שמש כו' ע"ש הכי נמי עשו בדבר זה הרחקה  
 יתירה מופלגת עד שאסרו אפילו העלאת בבשר עוף בחלב מה שלא  
 עשו כן בשאר איסורין שבחמורה וספסוף נוכח ללמוד בקל וחומר  
 ומה דם שלא גזרו ביה העלאת אטו אכילה חששו ביה משום מראית  
 העין בשר עוף בחלב דגזרו ביה העלאת אינו דין שיש לחוש גביה  
 משום מראית עין מטעמים שכתבתי. ועוד דיותר איכא למיחש  
 כאן דהא הלדוקים אינם אוכלים דם ואוכלין בשר בחלב וז"ל  
 בשר גדי בחלב. ועוד שהרי עשו חכמים חזק לדבריהם יותר משל  
 חמורה כי דברי חמורה אינם לריכס חזק כל כך לפי שאין בני אדם  
 מזולתין בהם ונפרע באיסור דם בדילין אינשי מיניה מחמת מילום  
 כדחנן בפרק בתרא דמכות אם הדם שנפשו של אדם קלה ממנו  
 מקבל שר כו' ואפ"ה חששו ביה משום מראית עין שמא יבא לאכול  
 דם ממש שאסור מן התורה כל שכן שיש לחוש משום מראית עין  
 גבי בשר עוף בחלב וגם אין לדחות ולומר דהא אפילו בבשר בהמה  
 אינו אסור אלא דרך ביטול דוקא אפני שנס בזה יש שחי חסבות  
 בדבר חדר שהרי בשר עוף בחלב ממש אסור באכילה מדרבנן  
 אפילו אם אינו דרך ביטול רק כעין ששואין בשר עוף בחלב שקדים  
 וא"כ שפיר איכא למיחש משום מראית עין שלא לאכול בשר עוף  
 בחלב שקדים מפני הרואה שיסבור שהוא חלב ממש ויבא לאכול  
 בכ"ג בשר עוף בחלב ממש ועוד שהרי איכא למיחש שסרואה  
 יסבור שהוא דרך ביטול כשם שהוא סובר שהוא חלב ממש דכשם  
 שאינו יודע זה הכי נמי אינו יודע זה ויבא לבעול ולאכול בשר עוף  
 בחלב ממש. ואין להקשות לדברי דהא מותר לבשל בחלב בהמה  
 טמאה ולא חששו למראית העין מפני שיש לדחות ולומר דלעולם  
 אימא לך דאיכא למיחש משום מראית העין אפילו בדבר שאינו אסור  
 כלל מן התורה והא דלא חששו למראית העין גבי ביטול בחלב  
 בהמה טמאה טעמא רבה איכא במילתא והוא משום דלא חששו  
 בשום מקום למראית העין בדבר שאינו שכיח כלל כגון לבשל בחלב  
 בהמה טמאה שהרי אין אדם רגיל לבשל רק כדי שיאכל אותו  
 ביטול והחלב בהמה טמאה כבר אסור ועומד מן התורה ובשביל  
 שלא יקרה כן פעם אחת בכמה מאות שנה שיבשל ישראל בחלב  
 בהמה טמאה משום הכי לא אסרו אותו משום מראית עין ובהכרח

לריך אחס לומר כן דאל"כ קשה קושיא חוקה אחאי לא גזרו בישו.  
 בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה אטו זה המבשל עלמו  
 שמא יבא אח"כ לבשל נמי בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה  
 שאסור מן החמורה אע"פ שאינו רואה לאכול כשם שגזרו על  
 האכילה ואסרו באכילה כל בשר בחלב אפילו של חיה ועוף משום  
 שחששו אם אחס מסיר לו לאכול בשר חיה ועוף בחלב יבא אח"כ  
 לאכול נמי בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה שאסור מן  
 החמורה שהרי החמורה אסר הביטול בלא אכילה כמו האכילה בלא  
 ביטול וא"כ היה מן היותר לעשות כ"כ לבטול כמו לאכילה ובמה  
 שכתבתי נסתלקה קושא זו לפי שלא גזרו רבנן גזירה בשום מקום  
 אלא דוקא בדבר השכיח ולא בדבר שאינו שכיח כדאיתא בכמה  
 דוכתי ולכן לא גזרו אלא על האכילה בלבד ולא על ביטול בלא  
 אכילה ואפילו לדעת הפוסקים דס"ל דחיה ועוף לא אסרו רבנן  
 באכילה בלבד אלא גם בביטול ופירשו דהא דקהני המשנה כל  
 הבשר אסור לבשל היינו כפשוטו לבשל ממש בקדירה לפי שגזרו  
 על ביטול חיה ועוף בלא אכילה כמו שאסרה התורה לבשל בשר  
 בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה אין להקשות דמאי שנא שלא גזרו  
 על ביטול בחלב בהמה טמאה דיל"ל דס"י החס שיש אחד מהם  
 כבר אסור באכילה ואין לחוש שמא יאכלס אבל בחיה ועוף בחלב  
 שכל אחד בפני עצמו מותר גזרו על הביטול שמא יבא לידי איסור  
 אכילה כשם שגזרו באיסור העלאת על השלחן כמו שפירש בהדיא  
 המניד משנה בפ"ט מהמ"א ע"ש. ונ"ל שזה היה טעמו של הרשב"א  
 דכתב בתשובה דאסור לבשל בשר בחלב אשה משום מראית עין  
 לפי שהוא כבר כדעת הפוסקים דחיה ועוף נאסרו נמי בביטול  
 בלבד בלא אכילה מטעם שכתב המניד משנה שהבאתי וא"כ אין  
 להקשות על הרשב"א דהא לא חששו גבי חלב בהמה טמאה דשאני  
 החס שהחלב בהמה טמאה כבר אסור ועומד מן החמורה ואין לחוש  
 שמא יאכלס לאפוקי החלב אשה מותרת לאכול לאחר שפירש והיו  
 דומה לבשר חיה ועוף כן נראה לי :

**גרסינן**

(יח) גרסינן בגמרא דאמר ר' חייא בר אבא דאמר ר' יוחנן  
 וכו' מלאתי כחוב שם בגליון וז"ל נראה לי מכאן  
 פתח לשערות שהנשים נשואות נותנות בראשיתן יהושע בעו עכ"ל.  
 וכן כתב זה החכם האזכר בשלטי פגזורים שלו בפרק כמה אשה  
 יולאה אחמתיסין יולאה אשה בכבול ובפאה נכרית בחזר ז"ל נלע"ד  
 להביא ראיה וסמך לנשים היוולדות בכסוי שערות שלהן כשהן  
 נשואות אבל במקום קליעת שערן נשואות שערות חברותיהן שקורין  
 קרינאל"ל בלעז מההיא דשינו בפרק כמה אשה יולאה דף ס"ד  
 שהאשה יולאת בפאה נכרית בשנת ופירשו המפרשים כי פאה היא  
 מנבעת ידבקו בו שער נאה הרבה ותשים אותו האשה על ראשה  
 כדי שתקשט בשער והתם באשה נשואה מיירי מחתיסין מדקאמר  
 בגמרא דהטעם משום שלא תתגנה על בעלה הרי דבנשואה מיירי  
 והאי פאה נכרית הוי ממש כעין אלו הקרינאל"ל ומשמע להדיא שמוסרות  
 בנות ישראל להתקשט בהן דשער באשה שרור דקאמר לא הוי אלא  
 בשער הדבוק לבערה ממש ונראה גם בשר עם השיער וכו' עד  
 ואין לומר שהיו משימות לשיף או מירי על הפאית נכרית דא"כ  
 מאי אהני הטור קשוט הרי כל עלמו של אותו קשוט לא הוי אלא  
 בשביל שתראה בעלת שער אלא פשיטא דמיירי שהולכות בשערות  
 מגולות עכ"ל. ואני מלאתי כחוב כהיבנת יד הרב המובהק מהר"ר  
 יהודה ז"ל קנאילנבוגין שכתב עליו לא זה סדרך ולא זו העיר  
 שהנחילו לנו אבותינו חכמי המשנה והגמרא והמפרשים והפוסקים  
 ז"ל מפני שהדבר פשוט הרבה יותר מביטול בכותחא דמה ששמו  
 היתר להתקשט וללאת בפאה נכרית כבולי גמרא מיירי דוקא  
 בפאה נכרית מכוסה תחת השכבה ועל ראשה רדיד כמו השערות  
 הדבוקות לבערה ממש כי לא היו רגילות בפאה נכרית אלא דוקא  
 הנשים שהיו שערן מועט וכדי שלא ירגישו בעליהן במטעם שערן  
 שהוא כיוול לנשים היו רגילות לקשור בשערן פאה נכרית כדי  
 שתראה בעלת שער הרבה אבל הנשים שהיו שערן הרבה לא היו  
 רגילות בה כלל כדמוכח בהדיא בגמרא פרק מי שאומר בשמתיסין  
 ות"ק אמר לך אפשר בפאה נכרית כו' שהבאתי לעיל דוק ותשכח  
 וכן

וכן פרש"י בהדיא בסוף פ"ק דערכין וכן העריך ור"ע מברטורה ז"ל פאה נכרית רגילים היו נשים ששערן מועט לקשור שיער נשים נכרית לשערן שנראה כמו שהוא שערן ע"כ. ומדכתבו שנראה כמו שהוא שערן משמע בהדיא שכל עלמו של אחו קשור של פאה נכרית זו לא היו אלא בשביל שתרצה בעלת שיער הרבה של עלמה הדבוק לבשרה ממש א"כ בהכרח לריך אחת לומר דכש דשיער עלמה הדבוק לבשרה ממש מכוסה תחת השכבה ועל ראשה רדיד כך פאה נכרית זו הקשורה בשיער עלמה היתה מכוסה עמיהן תחת השכבה ועל ראשה רדיד מומה טעמים שאפרש בסמוך ומה שהחזיק החכם הנזכר בסברא זו באמת הבין באמרו דא"כ מאי מהני ההוא קשור הרי כל עלמו של אחו קשור לא היו אלא בשביל שתרצה בעלת שיער אלא פשיטא דמיירי שהולכות בשערות מגולות וכו' גראה מדבריו שהבין מה שאמרו בשביל שתרצה בעלת שיער ר"ל שהשערות של פאה נכרית יהיו נראות לחוש עין הרואה להטעות אחוה להחזיק הפאה נכרית לשיער עלמה הדבוק לבשרה ממש רחמנא לילין מהאי דעתא כי איך יעלה על הדעת שיהיה מותר להראות עלמה כעוברת על דת משה דהא ללא שיער עלמה מגולה אסור מן התורה כדאיתא בפרק המדיר ראשה פרוע דאורייתא היא דכתיב ופרע את ראש האשה והנא דבי ר' ישמעאל אזהרה לבנות ישראל שלא יאלצו בפרוע ראש וכו' והלא הרבה דברים אסרו חכמים לנשים מפני מראית העין ועוד דהא כתב הרמב"ם בפ"ד מהלכות אישות וא"ו היא דת יהודית הוא מנהג הלניעות שנהגו הגוים ישראל יולאה לשוק או למבוי מפולש וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים אע"פ ששערה מכוסה במטפתה כי והטור אכן העזר בסיומן קט"ו אחר שכתב וא"ו היא דת יהודית יולאה וראשה פרוע אפילו אין פרוע לגמרי אלא קלתה בראשה כיון שאינה מכוסה בלעוף כו' חזר וכתב בשם הרמב"ם אע"פ שמכוסה במטפתה כיון שאין עליה רדיד ככל הנשים כו' ואיכא למידק מאי חידוש איכא בדברי הרמב"ם האלה טפי מדבדרי הטור גופיה המוקדמים ועל הרמב"ם גופיה איכא למידק למה כתב מטפתה במקום קלתה הנזכר בגמרא שפירשו סל. וז"ל דהרמב"ם בא לאשמועינן חידוש זה דלא מיבעי' לל"ם בקלתה לחוד שאינו מכסה לגמרי השערות שהרי הוא חלול בכמה מקומות לפי שאין קלועין יפה כמו שכתב בהדיא בעל תרומת הדשן בסיומן י' אלא אע"פ שמכוסה במטפתה שהוא מכסה לגמרי השערות אפ"ה לא סגי וכבר אפשר לומר דמטפתה דקאמר הרמב"ם ר"ל דעביד ביחוד לכסוי השער ובה הרמב"ם לאשמועינן חידוש זה דלא מיבעי' דלא סגי בקלתה לחוד שיש בו תרתי לגריעותא חדא דלא עביד ביחוד לכסוי השיער אלא להת בו פלך ופשתן כדפרש"י בפ' המדיר ועוד שאינו כיסוי מעליה מחמת שהוא מלא נקבים חלולים ואינו יכול לכסות לגמרי השערות אלא אע"פ שמכוסה במטפתה דעביד ביחוד לכסוי השיער וגם הוא כסוי מעליה שהוא מכסה לגמרי השערות אפ"ה לא סגי משום דשני כסויים גמורים בעינן ודעבידי ביחוד לכסוי השיער כמטפתה או שכבה והדומה לה ועל המטפתה רדיד משום דהוה מנהג יהדות שנהגו בנות ישראל ולאו דוקא נקט הגמרא קלתה והשתא היאך יעלה על הדעת שיהא מותר ללא בפה נכרית מגולה לחוד טפי ממטפתה דעביד ביחוד לכסוי השער וגם הוא מכסה לגמרי השערות ועוד דאלו היו יולאות בפה נכרית מגולה מה שהעילו בתקנתן שלא תהגו על בעליהן שידעו שיש להן שער מועט הלא כיון שבעליהן יראו שהולכות בשערות מגולות ידעו בברור שמין אלו שערות עלמה המחוברים בראשה ממש ואלו חשב החכם המזכר שהיו רגילות בפה נכרית כל הנשים הגם ששערן היה הרבה כדי להוסיף קשור כמו כובע של שער שנשארים חשבים על ראשן ולא כדפרש"י ור"ע והערוך שהבאתי לעיל ומה שהביאו למענות ושבוש זה הוא הפירוש שכתב הוא בשם המפרשים פאה נכרית היא מגבעת ידבוקו בו שער גאה והרבה ותשים תוסף האשה על ראשה כדי שתקשקש בשער עכ"ל. הוא סבר דהאי מגבעת תשים איתו האשה מגולה על ראשה כדי להוסיף קשור כמו כובע של שיער ששערות חשבים על ראשן חס ודאי לא עלה ולא יעלה על דעת שום בר ארין דא"כ מאי קמבעיא

ליה לרבי יוחי בר חנין בפרק חלק לענין עיר הגדחה פאה נכרית של נדקיות מהו אי כגופה היא וניול או כמלבושה היא ונשרף פשיטא כמלבושה היא כיון דעביד להוסיף קשור בעלמא דמאי שגא קשור זה משאר מלבוש שלה של קשור מלבד דבזיר פרק מי שאמר מוכח בהדיא כדפרש"י והערוך כמו שכתבתי לעיל ועוד דהך פירוש שכתב הוא בשם המפרשים כבר חקרתיה ודרשתיה ומלאתיהו שלא פירש כן אלא הרמב"ם לחוד בפירוש המשנה דשבת בפרק במה אשה יולאה והא ודאי דהוא סבר כדפרש"י והערוך כיון שכתב בפ"ט דהלכות שבת ולא בפאה של שער שמנחת על ראשה כרי שתרצה בעלת שער הרבה ולשון בעלת שער הרבה משמע שתרצה כאלו הפאה נכרית זו הן שער עלמה המחוברים בראשה ממש וא"כ על כרחך לריך לומר שהיא מכוסה כמו שער עלמה מכה הטעמים שכתבתי לעיל. ואין להקשות אם לא היו רגילות להשתמש בפה נכרית אלא דוקא הנשים שהיה שערן מועט כדי שלא ירגישו בעליהן במועט שערן שהוא ניול לנשים א"כ למה בחרו דוקא בפה נכרית יתיר ומזמשי או פשתן וכיולא בזה די"ל משום דלפעמים השכבה נעתיק ממקומו או לרפיון קשורה בראשה היא מתרחבת ושער ראשה נראה מעט מחוץ ללמחן הלכך בחרו בפה נכרית יתיר ומזמשי או פשתן כדי שלא ירגישו בעליהן ואפילו אי הוה יבזין ליה להחכם הנזכר טעויה דמה ששנו היתר להתקשט וללאה בפה נכרית בכל הני מקומות הנזכרים מייירי בפה נכרית מגולה לגמרי אפ"ה אינו יכול להביא ראיה ואפילו זכר לדבר ליכא להחזיר לנשים נשואות ללאה בפה נכרית מגולה בשוק או בחצר דבקעי ביה רבים כמו שעלה על דעת החכם הנזכר מפני שאפשר לפרש דמה ששנו היתר להתקשט וללאה בפה נכרית מייירי דוקא בחצר שאין הרבים בוקעין בו וא"כ בחנם טרח כל הטורח הזה החכם הנזכר דהא אפילו בשערות ראשה ממש מגולות מותר לה לילך בחצר שאין הרבים בוקעין בו ואינו אסור אפי' משום דת יהודית דהיינו מנהג הלניעות שנהגו בנות ישראל כדמוכח בהדיא בפרק המדיר אמר ר' אסי א"ר יוחנן קלתה אין בה משום פרוע ראש הוי בה ר' זירא היבא אלימא בשוק דת יהודית היא ואלא בחצר א"כ לא הנחת בה לאברהם אבינו שיושבת תחת בעלה כו' ופרש"י והתוספות והר"ן אם כן דאמר ר' יוחנן דקלתה אין בה משום פרוע ראש משמע דבלא קלתה מיהא יש בה משום פרוע ראש וא"כ כלהו נפקן שאין אשה נותרה בחצרה ומשנינן מחצר לחצר ודרך מבוי דלא שכימי בה רבים ע"כ. הרי בהדיא משמע דבחצר שאין הרבים בוקעין בו אפי' אם שערות ראשה ממש פרועות לית לן בה וכן משמע בהדיא מדברי הרמב"ם בפ"ה מהלכות אסורי ביאה ומדברי הטור אכן העזר בסיומן כ"א שכתבו וז"ל לא ילכו בנות ישראל פרועי ראש בשוק אחת פנייה ואחת אשת איש ע"כ. וכיון שדקדקו לומר בשוק משמע דוקא בשוק אבל במקום שאין הרבים בוקעין בו לית לן בה ואפילו משום מנהג לניעות ליכא דהא לא נחתו לכתוב הסם אלא מנהגי לניעות ואע"ג שכתב הטור אכן העזר בסיומן קט"ו וז"ל ואיזהו דת יהודית יולאה וראשה פרוע אפילו אין פרוע לגמרי כו' עד אבל במבוי שאינו מפולש וחצר שאין הרבים בוקעין בו לא תלא ע"כ. לא תידוק מיניה לא תלא מבעלה על ידי כך הא דבר שאינו הגון מיהא הוי שאין זה מנהג הלניעות כמו שדקדק בית יוסף שם וסמה מזה על הטור דהא ליתא שהרי הטור גופיה כתב בסיומן כ"א דדוקא בשוק לא ילכו בנות ישראל פרועי ראש דמשמע אבל בחצר שאין הרבים בוקעין בו לית לן בה וכבר פירשתי דלא נחת הסם לכתוב אלא מנהגי לניעות מה שאין כן בסיומן קט"ו לא נחת לכתוב הסם אלא כל החלקים שתלא מבעלה בלא כוונה או שלא תלא הילכך כתב הטור אבל במבוי שאינו מפולש וחצר שאין הרבים בוקעין בו לא תלא אע"ג דאפילו דבר שאינו הגון נמי. לא הוי. ואין להקשות היאך אפשר לפכח הא דתני יולאה אשה בכבול ובפאה נכרית. בחצר דמייירי דוקא בחצר שאין הרבים בוקעין בו דהא שמי טעויות בדבר חדא מדיוולאה בכבול הוא אפי' בחצר דבקעי ביה רבים מדקפני כרישא שאינה יולאה בכבול לרשת הרבים משמע דלר"ה דוקא הוא

דעת ר"י ח' החולק עליהם כמבואר ועוד שהרי קושיא חזקה קשה על פירוש הרמב"ם והיא היאך שיך לומר דתנא תמי שקרא משום איידי וכן לא יעשה וכבר נתעורר בקושיא זו הכסף משנה ולא מאז לו וזוהי עד ש' תב שנתאה בעיניו שנתאה אחרת יהיה לו להרמב"ם בגמרא ח"כ די לו להרמב"ם להפקיע אה עלמו למה לנו למשני נפשיה דרב אלפס על חנם על כן אומר אני לא תאבד לו ולא תשמע אליו כלל ועקר בכל מה שכתב בשתי הגהות המזכרים כי הם דברים בטלים הכל הבליים וכדי שלא יבטל בהם זולתו על כן עמדנו על מקום טעותו :

**יט) ביבמות** פרק הערל בשמעתא ובבר ר' יוחנן בדרבנן לא בעיא רבייה והא תניא מקוה כו' כהב נמוקי יוסף וז"ל והרמב"ן ז"ל מיקל להתיר ברביי' לחוד באיסורין שאין להם עיקר מן התורה כגון חלת חוזה לארץ אלא שאפשר לומר דחלת ח"ל טעמא אחרינא הוא מפני שאין איסורה בכל מקום חדע שלא התירו בשום איסורא דרבנן לבטלו ברוב אלא התם ובהיהו דעלים שגזרו מן הדקל ב"ט ומעתה אין לנו ראייה לבטל אפילו איסורין של ע"א כגון חלב וחמאה וגיבנה בפחות מ' ומיהו ענין פתן ובישוליהן כיון שאין איסורן שיהי' בכלל הוא אפשר דבטל חד בהרי כן נראה עיקר בעיני וכן הסכים על ידי מורנו הרב ז"ל וכן הריב"ז ע"ד כאלן לשונו. ואני גפלאחתי הפלא ואלא היאך אפשר להעלות על לב דבר זה דחמאה של ע"א אינו בטל חד בהרי ופתן ובישוליהן בטל חד בהרי דזה הוא יביא בארעא וגורא בשמי שמיא שהרי פתן ובישוליהן מינו בפירוש במשנה שלמה בפרק אין מעמידין שגזרו עליהן חכמי המשנה ומה שאנו מוהגין עכשיו היסר בפתן כהבו הפוסקים דהיינו משום שאנו סומכין על היר שלמי דבפרק כל טעה ופרק אין מעמידין דמשמע מנייה דגזרת הפה לא נתפשטה בכל המקומות ובמהנהגא תליא מלתא ואלו חמאה של ע"א לא מנינו לא בגמרא שלנו ולא בירושלמי שגזרו עליה כלל אלא ארבעה רוב הפוסקים המפורסמים קמאי דקמאי ובתראי ז"ל פסקו בהדיא שהיחר גמור הוא לאכלה ומכללם הוא ר"ת שהשיב לר"י שהיחר גמור הוא מכמה ראיות חוקיות כמו שכתוב בתשובות מיימוני דשייבי להלכות מ"א ומסיק ועל זה סומכים הלרפחים לאכול החמאה שלהם ומקפידין על האשכנזים שצמנעו מלאכלם לפי שיש בירושלמי סוף פ"ה דמסכת תרומות כ"ט שאסור להסיר את האסור כך אסור לאסור את המותר ע"ש. וכן כתב בשערי דורא שמהגון היסר בחמאה ש"ג במדינת שוואבין וכן נוהגים עוד היום שם ובכל גלילות איטליא וח"כ יותר היה ראוי להיות חמאה של ע"א בטל חד בהרי כמו חלת ח"ל דקילא טפי מפני דלא מיבעיא שאין איסורה בכל מקום כמו חלת ח"ל אלא אפילו בשום מקום אינה אסורה מדן הגמרא מפני שלא גזרו עליה כלל רק מקלת הגאונים אסרוה כמ"ש הרמב"ם ז"ל בפרק ג' מהמ"א ואפילו גביות של ע"א אין איסורין בכל מקום כמו חלת ח"ל כמו שכתבו בתוס' בפרק אין מעמידין שבהרבה מקומות אוכלין אותם מפני שמעמידין אותם בפרחים וגם גאוני נרבוהא הסירו אותם במקומם מטעם זה משום דס"ל דהלכה כמ"ד בפרק אין מעמידין הטעם איסור הגביות של ע"א מפני שמעמידין בעור קיבה כבילה ולא חיישי לאיך טעמי המפורשים בגמרא והא כן יש לדמות מן הראוי גביות של ע"א לחלת ח"ל להיות בטל חד בהרי הואיל שאיסורה ג"כ אין שיהי' בכלל המקומות כמו חלת ח"ל. והקשה אלי יוסף מזה הוא מה שפסוק בישוליהן לפתן שאין איסור שלהן שיהי' בכלל מקום ולפיכך בטל חד מתרי חס דבר שאסור לשמנו וכ"ש להאמינו שהרי כבר הכריחו הסו"ם בכמה דוכתי וכו"ם וכמ"ג ושאר פוסקים המפורסמים דאע"ג שהותרה גזירה דפתן מ"מ גזירת בישוליהן לא הותרה בכללה וכו' לא כה"ו היסר בשום מקום חלילה דשתי גזירות הוו דגזירות איסור פתא היה אחד מ"מ דברים שגזרו תלמידי שמיא והלל וגזירת בישולי ע"א קדמה זמן רב ופשיטא איסורו בכל ישראל עד שרמז מ"ד בגמרא להביא מן הפסוק בישוליהן אסור מן התורה ונסיק דקרא אסמכתא בעלמא הוא ע"ש. א"ס כן אין סו"ם מקום לדמות בישוליהן לחלת ח"ל ואי אפשר לומר דמה שכתב כיון שאין איסורין שיהי' בכל

הוא דאסור ממילא דכוותיה פאה נכריה מדכיל' לנו בהדי הדדי ועוד דא"כ ה"ל לפרש דהאי חנר דוקא בדלא בקעי ביה רביס די"ל דלענין איסור שבת אין הכי נמי דשניהם שיהי' אלא דפאה נכרית רכיב עליה איסור ממקום אחר דמשום דת יהודית הוא דאסור ללאה בה לחנר דבקעי ביה רביס ובהכי יתחל לי הא דלא קתני ברישא ואינה יולאה בפאה נכרית לרשות הרביס כדקתני בכבול והוא משום דלרשות הרביס אפי' בחול איסור משום דהרי דת יהודית רביע עליה והא דלא פירש בגמרא דהאי חנר דוקא בדלא בקעי ביה רביס הוא משום דאין כאן מקומו דהכא לא איירי אלא לענין איסור שבת ולא מענין דת יהודית ואפילו אי הוה יבדיקו ליה להחכם המזכר כל טעוהיה דמייירי בפאה נכרית מגולה ואפילו בחנר דבקעי ביה רביס אפי"ה אינו יכול להביא ראייה ולא אפילו זכר לדבר מהמשנה דשבת ופאה נכרית בחנר דקאמר שיש לפרש האי יולאה אשה בכבול ובפאה נכרית בחנר דקאמר היינו משום לתא דשבת אין כאן איסור אבל לעולם אסור דת משם ויהודית במקומו עומד ודרך זה כבושה וסלולה בגמרא וכבר כתבו הרא"ש והר"ן זה הדרך כהייחוד בשבת גופיה במשנה ראשונה דשבת דוק ותשכח (הגה"ה ואני אוביך נופך משלי להביא ראייה מבוארת ומבוררת שאין להשיב עליה מהא דתנן בגדנים פרק ד' הנודר משחורי הראש מותר בגשים שאין נקראין שחורי הראש אלא אנשים ומפרש בגמרא מ"ט אנשים וזמין דמיכוס רישיהו וזמין דמגלו רישיהו אבל נשים לעולם מיכוס ופרש"י אבל נשים לעולם מיכוס שאינם שחורי הראש ועטופות כל שעה בלבוש ע"כ. ואם איחא שכל הנשים היו רגילות בפאה נכרית מגולה כדי שתקטט בשער לחוש עין הרואה כמו שעלה על דעת החכם הנזכר ח"כ קשה היאך אפשר לומר שאין נקראין שחורי הראש אלא אנשים ולא נשים מטעם דנשים עטופות בכל שעה על ראשן בלבוש הלל הא ליחא שהרי אינם עטופות על ראשן בלבוש רק בשערות שחורים כיון שהלין עטופות בפאה נכרית מגולה ואדרבא איפכא מסתברא כיון שאין עטופות על ראשן בלבוש רק בשערות שחורים הם נקראים שחורי הראש טפי מאנשים אלא מחוורתא כדפירשתי ותו לא מירי. ע"כ הגה"ה) גם בה"ה שלפני זו בשלטי הגבורים כתב דברים שאין להם שחר כלל וז"ל לפי הרא"ש והטור ח"ה סימן ש"ג אסורה ילדה ללאה בחוטי שער של זקנה ומיימוני פי"ט מה"ש מתיר לילדה ללאה בחוטי שער של זקנה וטעמיהו מבואר כי חלוי פלוגתיהו לפרש כדי נסבא דקאמר גמרא והר"ן מהכיס לפי מיימוני ודוקא בגרסאם היו גורסין כדי נסבא אבל בגרסת ספרים שלנו אין כתוב קדי נסבא ומדגרים רב אלפס בגרסתו כדי נסבא א"ס כן משמע דכדברי מיימוני ס"ל ע"כ הגה"ה) והנה כל מי שלא הוכה בסגורים בעיניו יראה שיהי' שקר גמור מה שכתב והר"ן מהכיס לפי מיימוני שהרי הר"ן פירש כדי נסבא דקאמרה גמרא בהנח ואגב גררא נקטיס כלומר ז'אין הכי נמי דלא אינטריך הסנא לאשמעינן דלא תלא ילדה בב' זקנה דפשיטא דלא תלא ופירוש זה מוכרח מלשונו שפירז קודם זה בשלמא זקנה בשל ילדה שבה הוא לה וכיון דררבה בכך אינטריך לאשמעינן דאסור ללאה משום דזמין מחייבי עלה אבל ילדה בשל זקנה גנאי הוא לה וכיון דלאו אורח ארעא לא אינטריך הסנא לאשמעינן פשיטא כו' וזהו ממש כדפירשו הרא"ש והטור דמסקנת הגמרא היא דאסורה ילדה בשל זקנה. ואלו הרמב"ם פירש כדי נסבא לחנם ובלא אמת נקטיה דודאי בילדה אין לחוש שמה תראה שגנאי היו לה כמו שפירש הרב המגיד והו' להיפך ממש מפירוש הר"ן וכן כתב בית יוסף בפשיטות שהר"ן סבר כפירוש הרא"ש והטור ולא כהרמב"ם ופשוט הוא. גם מה שכתב ומדגרים רב אלפס בגרסתו כדי נסבא ח"כ משמע דכדברי מיימוני ס"ל אין זה אלא דברי גבירות שקר שהרי גם הר"ן גרים כדי נסבא ולא ס"ל כהרמב"ם כמו שנתבאר ועוד שהרי כתב דטעמיהו של הטור והרמב"ם ז"ל מבואר כי פלוגתיהו לפרש כדי נסבא דקאמר בגמ' הכי הוא בעלמו כתב כדי נסבא סובל שני פירושים ח"כ מנא ליה דרב אלפס סבר כמיימוני ואני אומר אדרבא איפכא מסתברא דסבר רב אלפס כדברי הרא"ש והר"ן דאל"כ אי אפשר דהו' שקאי מלהזכיר